

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsak petek ter stanejo v tiskarni prejemane za celo leto 3 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 75 kr. in za četrt leta 90 kr., — po pošti prejemane pa za celo leto 4 gld., za pol leta 2 gld. in za četrt leta 1 gld. — Za prinašanje na dom v Ljubljani se plača na leto 40 kr. Naročnino prejema upravništvo v Blasnikovi tiskarni. — Oglase (inserte) vzprejmlje upravništvo, in se plača za vsako vrsto za enkrat 8 kr., za dvakrat 12 kr., za trikrat 15 kr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu „Novic“.

V Ljubljani 6. avgusta 1897.

Politiški oddelek.

Sestanek slovenskih in hrvatskih državnih poslancev v Ljubljani.

Minoli petek, dne 30. julija, ni brez vsega pomena za nadaljni razvoj naših političnih razmer, zakaj ta dan sešli so se slovenski in nekateri hrvatski poslanci na sestanek, da z ozirom na sedanji splošni politični položaj ter na bližnjo prihodnost, dalje z ozirom na postopanje Nemcev z jedne in na postopanje vlade z druge strani izreko svoje mnenje in določijo stališče slovenskega naroda.

Posvetovanja poslancev so bila seveda strogo zaupna. Po daljšem razpravljanju o vseh politično važnejših vprašanjih, zlasti pa o tistih, katera zadevajo Slovence in isterske Hrvate, dogovorili so se poslanci, da precizujejo uspeh svojih razprav in posvetovanj v posebnem komuniqueju, kateri se glasi tako-le:

„Dne 30. julija 1897 so se zbrali v Ljubljani na poziv posl. dr. Šušteršiča, kot slovenskega načelnika „Slovanske krščansko-narodne zveze“ nastopni slovenski in hrvatski državni poslanci, in sicer gg. vit. Berks, grof Coronini, kan. Einspieler, dr. Ferjančič, dr. Gregorčič, dr. Gregorec, dr. Krek, Kušar, Pfeifer, Pogačnik, Povše, Robič, Spinčič, Šuklje, dr. Šušteršič, vitez Vukovič, Žičkar in dr. Žitnik, ter kot zastopnik tržaških Slovencev g. Ivan vitez Nabergoj. Poslanec dr. Laginja je opravičil svojo odsotnost.

Pri tem sestanku se je soglasno pripoznala nujna potreba, da se nerušena ohrani sedanja parlamentarna večina.

Zbrani poslanci hočejo zvesto vstrajati v tej večini, dokler ostane zvesta načelom adreznega načrta, ki ga je sprejel zadevni odsek poslanske zbornice. Zaiedno najostreje obsojajo parlamentarno obstrukcijo, ki je zaprečila ljudstvu toliko potrebne socijalne reforme, ter odločno odklanjajo vsako vladno premembo, ki bi, v škodo slo-

vanskih narodov, pomenjala prijenjanje neopravičenim zahtevam v obstrukciji združenih strank.

Posebej so na sestanku zbrani poslanci spoznali kot potrebno, da izrekajo naslednje aktuvelne zahteve slovenskega in hrvatskega ljudstva:

Celjsko vprašanje se mora čim najpreje definitivno urediti v smislu opravičenih zahtev in kulturnih potreb štajerskih Slovencev.

Sedanji vladni sistem na Primorskem se mora z ozirom na neznosne razmere slovanskega prebivalstva v najkrajšem času spremeniti, tem bolj, ker so se te razmere izza minolega zasedanja poslanske zbornice v vsakem oziru še poostrele.

Ob premembi v deželnem predsedstvu na Koroškem se mora upoštevati opravičena zahteva koroških Slovencev, naj se deželnim predsednikom imenuje mož, ki bode pravičen obema, v deželi bivajočima narodnostima.

Vlade, ki bi ne zadostila vsem tukaj izraženim zahtevam, bi zbrani poslanci ne mogli podpisati.

Končno je poslanski shod sklenil, sklicati v Ljubljano vseslovenski in istersko-hrvatski shod. Da se to izvrši, se je takoj izvolil stalen odsek, kojega člani so vsi, v Ljubljani bivajoči državni poslanci. Vrhu tega se je sklenilo, povabiti v ta odsek tudi kranjskega deželnega glavarja in ljubljanskega mestnega župana.

Vsi sklepi poslanskega sestanka storili so se soglasno.

Ta izjava slovenskih in hrvatskih poslancev je iz mnogih ozirov velepomembna, a najveselejši moment je vendar ta, da so bili vsi ti dalekosežni sklepi storjeni soglasno, kar svedoči, da vlada mej državnimi poslanci v vseh narodnopolitičnih vprašanjih najlepše soglasje, najlepša jedinstvo. Ako bodo v svojem delovanju za dosego rečenih smotrov vedno tako složni, in v taktičnem oziru zadosti neustrašni in energični, potem morajo končno doseči ugoden uspeh.

Navedena izjava je pojasnila najnujnejše slovenske zahteve in pojasnila razmerje mej slovensko državno-zborsko delegacijo ter mej vlado in večini pripadajočimi strankami. To je bilo jako potrebno, kajti vlada je res prečudno postopala napram Slovencem. Razmere na Primorskem, na Štajerskem in na Koroškem se kratko malo ne dajo opravičiti. Vlada zdaj ve, da je slovenski poslanci ne bodo dalje podpirali, ako teh razmer ne premeni. S tem je vstvarjena jasnost. Vlada ve, kaj Slovenci zahtevamo, in mi vemo, da so slovenski poslanci pripravljeni izvajati konsekvence, če vlada ne ugotovi njih skromnim in preopravičenim zahtevam.

Končno so poslanci tudi sklenili sklicati vseslovenski shod. Ta shod ima namen, manifestovati, da smo v narodnostnih rečeh vsi jedini, vsi složni in da vlada mej poslanci in volilci soglasje in zaupanje. Pričakovati pa smemo tudi, da nam prinese še kaj več, da se s primernimi resolucijami vstvari jednoten narodnopolitičen program, katerega zdaj nimamo, katerega pa nujno potrebujemo.

Radujé se uspeha poslanskega sestanka, pozdravljamo že zdaj z veseljem misel, da se skliče vseslovenski shod, kateri pokaže našo složnost v vseh narodnih vprašanjih in nas ojači v naši borbi za naše narodne ideale.

Politični pregled.

Položaj. — Vlada upa še vedno, da doseže končno vendar neko porazumljenje mej Čehi in Nemci. Ker je jako težko, dobiti i jedne i druge, da se sploh lotijo kacic pogajanj, hoče grof Badeni po zatrdilu raznih listov, skriti se za krono. Po njegovem načrtu naj bi krona povabila Čehe in Nemce, da se lotijo pogajanj. Spravna akcija naj bi se začela v češkem dež. zboru, a če bi se dosegel uspeh, predložila bi vlada na jesen drž. zboru načrt jezikovnega zakona.

Zvrševalni odbor mladočeške stranke je minoli teden izročil vladi protest proti skrajno nasilnemu postopanju čeških Nemcev napram češkim manjšinam in proti postopanju državnih tunkcijonarjev na Češkem. To je res nerazumljivo, kako more vlada dopuščati Nemcem, kar ti zdaj na Češkem uganjajo.

Razkrinkani dr. Steinwender. — Vodja nemških nacionalcov dr. Steinwender je bil tudi jeden tistih, ki so silno rogovilili proti jezikovnim naredbam, a zdaj se je izkazalo, da je bilo to rogoviljenje gola komedija. Posl. Kaltenegger je namreč na shodu v Ligistu povedal, kar je bil Steinwenderjev somišljenik dr. Schmiderer, deželni odbornik štajerski, zaupal posl. Hagenhoferju, da je namreč grof Badeni Steinwenderju pokazal jezikovne naredbe še predno jih je izdal in ga vprašal za njegovo mnenje, Steinwender pa, da je ministerskemu predsedniku rekel: kar ven z naredbami, prav dobre so!

Avtonomija Trentina. — Pogajanja mej vlado in italijanskimi poslanci iz južne Tirolske radi avtonomije Trentina so se razbila. Italijani so bili naredili natančen načrt. Njega jedro je, da bi se v dež. zboru uvedlo glasovanje po kurijah, sicer pa, da bi bila dva dež. odbora, jeden za nemški del Tirolske, drugi pa za italijanski del, tako da bi bila dežela prav za prav razdeljena na dva, popolnoma samostalna dela. Vlada je te predloge odbila, vsled česar so italijanski poslanci sklenili, da jih toliko časa ne bo v tirolski deželni zbor, dokler vlada njih želji ne ugotovi.

Poljski shod v Tešinu se je vršil v nedeljo. Na shod je prišlo nad 6000 oseb, mej njimi jako mnogo poljskih

poslancev in zastopnikov občin iz Šlezije in iz Gališke. Shod je sprejel resolucijo, s katero zahteva, naj se izvrši jednako-pravnost poljskega jezika z nemškim jezikom v vseh uradih v Šleziji in naj se podprži poljska gimnazija v Tešinu, katero zdaj vzdržuje narodna požrtvovalnost poljska. Žal, da so utis te manifestacije pokvarili socijalni demokratje. Ker jim predsednik shoda, posl. Swieży, ni dal govoriti, zagnali so tak krik in so tako razgrajali, da se je moral shod zaključiti.

Hrvatska vlada je dobila nekoliko drugačno lice. Dosedanji banov namestnik in načelnik oddelka za notranje zadeve, Stanković, je odstopil. Na njegovo mesto je prišel dosednji naučni načelnik Krajcosovics. Mož se je prej pisal za Spitzerja in je židovskega rodu. Ban grof Khuen-Hedervary ga je pripeljal iz Ogerske. Spitzer-Krajcosovics je bil že doslej veleupliven in bo odslej še lažje delal proti interesom hrvatskega naroda. Naučni načelnik še ni imenovan, a najbiž doseže to mesto vseučiliški profesor dr. Pliverić, svoj čas pravaš, zdaj Madjaron.

Minister Goluchowski v Parizu. — Te dni je potoval naš minister unanijih del, grof Goluchowski, povse nepričakovano v Pariz. V tem, ko se je oficijozno zatrjevalo, da to potovanje nima prav nobenega političnega pomena, konferiral je grof Goluchowski s francoskim ministrom unanijih del, Hanotauxom, in sicer o najkočljivejšem vseh aktuvelnih političnih vprašanj, v orijentalnem vprašanju. Kaj se je govorilo in kaj se je sklenilo, kdo bi to mogel vedeti? Istina je, da je to potovanje obudilo veliko senzacijo in da so je mnogi tolmačili kot nov dokaz, da Goluchowski dela na predrugačenje evropske konstelacije, zlasti na to, da se razbije trozveza in se Avstrija loči od Nemčije.

Nemški drž. kancelar knez Hohenlohe, kateri se mudi zdaj na Ruskem, odstopi torej vendar in sicer na jesen. Uzrok temu je mimo mnogih družih tudi to, da je pruski dež. zbor zavrgel vladno predlogo o preuredbi društvenega zakona v reakcionarnem smislu. Naslednik Hohenlohejev bo sedanji minister unanijih del Bülow, faktični kancelar in dejanski vodja vse nemške politike ostane seveda i nadalje nemški cesar Viljem.

Grško-turški mir se menda vendar doseže, vsaj listi poročajo, da se je Turčija udala in da je vsprejela predloge veleposlanikov tako glede grško-turške meje, kakor glede odškodnine. Čim se doseže porazumljenje glede kontrole grških financ, se podpiše mirovna pogodba — ako Turčija ne igra samo komedije in ako v zadnjem trenutku ne podere vsega, kar so zastopniki vevlasti s tolikim trudom zgradili tekom več mesecev.

Angleška je odpovedala trgovinsko pogodbo z Nemčijo in z Belgijo, a vse kaže, da odpove tudi vse druge, ker sploh misli opustiti sedanji trgovinsko politični sistem, svobodno trgovino, in se s carinami ubranjevati inozemske konkurence.

V Portugalski ima vlada mnogo težav, da sproti udušuje nemire. Vsled novih davkov in utesnitve tiskovne svobode začeli so se republikanci gibati tako živo, da mora vojaštvo v vseh mestih biti vedno pripravljeno. Demonstracije in veliki izgredi se primerjajo vsako noč.

Obrtnija.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani.

(Dalje.)

Zbornični svetnik Ivan Baumgartner poroča v imenu odseka o načrtu ukaza glede uravnave obsega pravic nekaterih trgovskih obrtov na drobno.